

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarif
și învală.

Manuscrisele nu se in-
napoiază.

Un model de entuziasm.

Din prilejul congresului apro-
piat al „Uniunii femeilor
române”. (Sibiul, Rusalii).

De Horia Petra-Petrescu.

Încă două săptămâni și se va ține congresul „Uniunii femeilor române”. În clipele acestea îmi reamintesc congresul din Braşov, şedințele, când s'a constituit Uniunea și desprind din mulțimea amintirilor figura unei domnișoare. O recomand atenției domnișoarelor și doamnelor noastre, ca pe un model de entuziasm. Cine a participat la congresul din Braşov, își va aduce de sigur aminte de domnișoara descrisă în articolul acesta.

Cunosc o domnișoară... Mi-a impus.

Am întâlnit-o mai întâi la congresul braşovean. Era o reprezentantă a „Societății ortodoxe” din România. S'a apropiat de masa prezidențială și a cerut „... toate adresele reuniunilor femeiești, române din Ungaria... Vreau să le scriu tuturor, să le invit, în numele societății noastre, la congresele din România... Ochiul domnișoarei erau cuprinși de un entuziasm nelămurit. Vedea din căutătura lor, că nu pot să mințesc. Spuneau: „Să ne cunoaștem surorile, toate! Să ne strângem mâna! Să sărim într'ajutor cauzei românești!”

Am tresărit. De unde atât entuziasm?

— „Ați mai fost pe la noi, domnișoară?”

— „Nu, pentru întâia dată! Și veselă, și comunicativă, și plină de bun-simț. — „E înima societății!” ni-a spus o altă reprezentantă din România.

Ce mă mira era că domnișoara n'avea „fumuri”. O domnișoară din societatea bună și fără de „fumuri”! Și nici conversația nu era cea din „Păiajenul” d-lui A. de Hers. (Cine cunoaște piesa, știe ce vreau să zic). Dimpotrivă: Simplitate frumoasă în expresii, nici un „ifos” — naturala personalificată.

Cu câtă dragoste urmărea discuțiile în congres, cum își nota fie-

care amănunt, cum căuta să răspundească lumină, bunătate, naționalism curat. Era numai inimă!

A doua oră am întâlnit-o în Iași. La congresul „femeilor ortodoxe”. Ne aștepta pe peronul gării, când am sosit. În doliu. Cu voal lung.

— „Bun sosit! Numai atâtia? Credeam că veniți mulți, mulți...” Un prieten mi-a dat explicațiile de lipsă.

Murise mama domnișoarei, acum câteva săptămâni.

— „Poștiți în birji! Repede! Vă așteaptă comitetul doamnelor! — Bagajul? Lăsați-l în grija noastră. — Așa. — D-ta acolo — d-ta acolo. — Gata. — La ota Traian.”

Toți ascultau de poruncile domnișoarei, care purta cu multă îndreptățire, pe piept, crucea „Societății ortodoxe” și o funduliță treicoloră.

În trăsura ne-a dat explicațiile necesare: „Vă așteaptă d-na Cantacuzino, d-na Râmniceanu, d-na... Sunteți oaspeții noștri iubiți... Am mai fost în Ardealul d-voastră. În Septembrie, la Orăștie. O, cum m'a durut, cum am plâns cu d-v., când am auzit despre moartea lui Vlaicu!... Și satele Dv.! „Conductul” festiv! Am prins tărzie, văzându-l. Acolo-i vlagă, acolo e puterea noastră. Am și spus doamnelor dela noi ce-am văzut și ce-am simțit...”

Era numai inimă. Se vedea că a avut o durere mare, dar și o înăbușă cu toată puterea. Căuta alinare în fapte nobile.

Ne-a arătat, ne-a condus pretutindeni, de unde am fi putut câștiga impresii. Ne întreba cu ochii: „Cum vă simțiți? Vă lipsește ceva?” Și da imediat ordin să ni se implinească dorința. În catedrală, la ședințele festive, la deschiderea internatului de domnișoare, la banchet — pretutindeni ne sta într'ajutor. Ochiul domnișoarei ne urmăreau, controlau, dau porunci.

La plecare: „Imi pare rău că n'ați fost mai multe și mai mulți... La anul! La revedere! Nu-i așa, că veți veni? Faceți propagandă!”

— „Da, domnișoară, trebuie să spargem ghiăța indiferenței. Nu ne cunoaștem în de ajuns.”

Am întâlnit-o iară, mai curând

decât aș fi sperat. În București, câteva zile după congres. Într'un tramway. Plănsă pe la ochi.

La întrebările mele mi-a spus: — „Tata... stă să moară. Medicii nu mai au speranță.”

O văd și acum, cu batista la ochii plini de lacrimi. După două zile am cetit în jurnale, că i-a murit acela, care i-a dat zile.

Au trecut câteva săptămâni dela știrea aceasta și gazetele mi-au dat alte deslușiri despre domnișoara, rămasă acum orfană de tată și de mamă: într'o conferință ținută în folosul caselor de copii (fröbeliane) a vorbit doamnelor și domnișoarelor bucureștene.

Și cu toate că n'an. fost de față, tot par'că am văzut pe domnișoara orfană, cum vorbește, cum gesticulează, simplu, natural, cum se înflăcărează când e vorba de noi, ardeleni, cum se simte una cu surorile ei din Ardeal.

...Vei zice, cetitorule, obicinuit cu lectura „romanelor” sentimentale: iată, începutul unei simpatii, care se va „sfârși bine”... Te înșeli. Nu e simpatia aceasta, care m'a făcut să iau pana în mână — ci simțul meu de alipire, de camaraderie de lupător, față de o pioneră a culturii românești.

De ce nu sunt mai multe domnișoare ca cea descrisă mai sus? De ce e domnișoara bucureșteană o excepție luminoasă din cenușul vieții noastre intelectuale? Și fără durerile îndurate și-ar fi urmat domnișoara calea aceasta, visată. Pierderile avute ar fi putut-o înfrânge — i-ar fi putut aduce apatia în suflet. Dar nu. Tocmai durerile au aruncat-o și mai mult în curentul dragostei de neam. Ce frumos lucru — să-ți cauți alinare durerilor, făcând bine, îndemnând, alergând pentru neamul tău dintr'un colț într'altul al țării!... Noblețea de suflet numai astfel iese mai bine la iveală.

De-am avea cât mai multe domnișoare idealiste, ca Dșoara Natalia Pruncu!

Tisza în audiență. Contele Tisza a fost primit ieri în audiență de M. Sa, în Schönbrunn. După audiența Tisza s'a reîntors tot ieri la Budapesta.

Manifestația dela Blaj.

București 12 Mai v. 1914.

Iarăși sunt pline zările unguerești de imprecățiuni și de cereri de intervenire și pedepsire a îndrăzneților acelor români din Blaj cari în ziua de 10 Mai au arborat un steag românesc în turnul catedralei din acel oras. Cum se poate tolera, zic acele zări, ca pe teritoriul unui stat să se arboreze în chip ostentativ drapelul unui stat străin atunci când nu este vorba de o manifestare cu caracter de oficialitate?...

Așa ar fi; nu trebuie să se uite însă că raporturile din Ungaria sunt de o natură specială, cari îngăduie, sau cel puțin explică, manifestări ce în alte țări sau în alte împrejurări n'ar fi admisibile nici decum. Și anume:

Mai întâi, se chiamă că raporturile oficiale dintre regatele României și Ungariei sunt prietenești, — astfel că un semn de poliție dela un stat la altul, în zile de sărbătoare, n'ar putea să aibă nimica însoțit. Dar apoi mai este și faptul că românii ardeleni socotesc tricolorul roșu-galben-albastru, în deosebi cu aranjarea culorilor în chip orizontal, ca o emblemă a Transilvaniei, după cum se și poate vedea istoricește oricând: — deci arborarea unei astfel de embleme nu se poate socoti ca fiind aceea a stindardului unui stat străin. Ci dacă, de sigur, manifestația s'a făcut spre cinstirea zilei de 10 Mai, care este o sărbătoare națională românească, s'a făcut însă prin arborarea unui steag, a unei embleme ardelenesti.

Dar să admitem că s'ar putea interpreta arborarea steagului dela Blaj și ca o manifestare prea din cale afară caldă față de România și de Suvranul ei, — lucru ce ar putea fi de natură să justifice egândăria susceptibilităților maghiare. Ce însemnare ar fi cu dreptate să se dea și în acest caz, acele manifestări? Credem că niciuna alta decât aceasta, că felul în care sunt tratați românii în regatul Ungariei a devenit atât de intolerabil, încât o bromă de consolare — dacă nu altceva — au ajuns să-și caute cel puțin în privilegiata creșterii și întăririi statului liber al fraților lor de sânge.

De ce, întrebăm, conducătorii statului și politicii maghiare nu încearcă odată a face dreptate deplină românilor cel puțin prin aplicarea legilor, despre cari miniștrii dela Budapesta mărturisesc pe față că le-au înlăturat și le înlătură, fără ca cu toate acestea să le poată abroga în toată forma? De ce nu pornesc pe căile de dreptate și de apropiere prietenească cu un popor care nu cere altceva, de cât să nu fie strătorat și violentat în ființa lui națională? Ar vedea atunci, fără îndoială și din partea lui, numai astfel de manifestări, cari să nu arunce nici o umbră de indispoziție asupra sentimentelor patriotice maghiare; — dar zicem patriotice și nu soviniște.

Iată calea și iată leacul; altele însă nu sunt. În tot cezul, cele la cari și de astădată fac apel zările unguerești, n'ar putea să ducă decât la o înăsprire nelncetat crescândă între cele două popoare avizate, de sigur, la o prietenească împreună-viețuire.

„Universul”

Din delegațiuni. În delegațiunea austriacă ținută ieri, s'a continuat dezbaterile proiectului de externe. Au vorbit deputații Wolff (german), Udrzal (ceh) și alții. Cel doi reprezentanți ai Germanilor și Slavilor au căzut de acord în ce privește politica externă, dar s'au deosebit în aprecierea situației interne. Udrzal a polemizat cu Wolff și Pa combătut cu argumente puternice.

În ședința de după amiază a vorbit contele Berchtold, răspunzând la oratori și atingând chestia albaneză, care înțepe a fi foarte îngrijitoare.

Românii din Ungaria și italienii din Triest. Din Milano se anunță:

În congresul anual al marelui societății „Trento e Trieste” ale cărei ramificații se întind în întreaga Italie și toate țările din străinătate unde sunt italieni, congres ce se ține acum la Gallarate, aproape de Milano, profesorul Francassi a atacat cu violență, într'un lung discurs, atitudinea guvernului unguresc față de italienii din Flume făcând o interesantă comparație, între aceștia și românii din Ungaria.

În strălucitul său discurs, profesorul Francassi a reamintit sprijinul

Ce sporturi să îmbrățișeze fetele noastre?

Indemnuri sportive prelucrate de Emil A. Chiffa.

De câțiva ani s'a pornit o mișcare și schimbare radicală și norocoasă pe terenul educației fetelor noastre! Într'o măsură foarte importantă, s'a modificat idealul femeiesc aducând cu sine schimbarea educației fizice a fetelor, și îndrumarea ei pe căi firești.

Nu e departe de noi vremea, când poezii, pictorii, artiștii, poetisau femeia gingsă, plâpândă, cu membrele subțirele, cu mâinile diafane, a cărei suris anemic pare că implora scutul și protecția cavalerescă a bărbatului. O modă plină de romantism o asămuia cu o floare care era cu atât mai dragă lașă cu cât petalele se izroau mai repede, cu cât frumusețea era mai efemeră. Era în acele vremuri, o lipsă de bun simț pentru o adolescentă, când se arăta robustă, mlădioasă și puternică.

Revăd fetele din copilăria mea. Inclinate pe ghiorghie, cu fața palidă, cu gâtul subțirel, cu sânul și organismul nedezvoltat. Puținele jocuri de atunci coregeau slab efectele dezastruoase ale vieții sedentare. Cât privește sportul, se ignora pe acele vremuri patriarhale.

Azi însă lucrurile s'au schimbat considerabil în bine, mulțumită progresului avântat a igienei și a studiului

mai practic al organismului omenesc. Omenimea întreagă consimte că e absurd și e o nedreptate să rezervăm numai băieților privilegiul educației fizice, igienice și sportive. Toate congresele internaționale de igienă școlară, cari s'au ținut în ultimul timp la Londra și Paris, au lansat dorința — nu numai de a cultiva și încuraja la un număr de fete gustul pentru sporturi atletice, ci de-a o generaliza la toate și de-a introduce în programele de studii metodele progresive de întrenare fizică, ca să beneficieze toate fără deosebire de clasă socială: de-a crea cu un cuvânt un nivel superior de sănătate.

Ce influență exercită sportul asupra organismului?

Este deja prin experiență constatat că la vârsta de creștere, mișcările și opintirile jocului activează formațiunea oaselor, le face mai tari, dau suplețea articulațiilor, vigoare mușchilor, mlădiei, grație membrilor. Sportul este pentru încheieturi și mușchi, aceea ce e pentru degete exercițiul gamelor la piano, și exercițiul cântărei pentru corzile vocale.

E îngrozitor de-a constata că deviațiunile coloanei vertebrale sunt aproape totdeauna infirmitatea fetelor cu viață sedentară, și diformează ireparabil un însemnat număr din ele!

Sportul e o mare binecuvântare pentru organism, pentru circulație și respirație. Sportul încordează aceste două funcții, face să bată pulsul mai violent,

precipitează actele respiratoare, sângele să oxigenează mai complect, alveolele cele mai leneșe ale plămâneli se desfac și să întind de năvala aerului, care distruge germeii boalelor. În același timp căldura trupului se ridică, produsele toxice sunt arse și eliminate prin sudoare. Vedem deci că sportul e sănătatea și viața însăși, el lucră împotriva vieții molatică. E un excitant și fortifiant, primenește sângele și țesăturile corpului, regenerează organismul, alungă melancolia și nervositatea. Iată deci sportul dușmanul distrugător al boalelor, nervosității, melancoliei și fiziei.

Se poate aplica același metod la ambele sexe?

Iată o întrebare grea. Se poate aplica același metod la ambele sexe și să pot fără inconveniente și fără supraviețuire a se deda acelorași sporturi? Nu. Sunt mari deosebiri. Am înaintea mea lucrarea d-lui Doléris, în care autorul cu studii, detalii, face observarea, că nu e indiferent ca fetele să-și permită sportul cutare și mai ales fără considerare la etatea ce o au. Sportul trebuie practicat cu mult cumpăt cu deosebire în primele încercări. Exercițiile fizice, sporturile începute între 12—15 ani vor avea o influență păgubitoare asupra organismului întreg. Pe când băieții trec din copilărie în etatea adultă printr'o evoluție aproape nesimțită, fetele sufer o creștere bruscă, când sănătatea e gingășită, mușchii

sensibili ostenelei, refuzând eforturile violente. Deci alt metod se recomandă fetelor și în general etatea trebuie luată în considerare.

Ce sporturi să recomandă fetelor?

Să constatăm înainte de toate că gimnastica, nu va putea fi înlocuită prin nici un joc, și că ea trebuie să fie baza educației. Nu e vorba de acrobatică, nici de exerciții violente, nici ridicări de greutate, ci de gimnastica pe care Ling a inventat-o, și pe care au adoptat-o toate popoarele: *gimnastica suedeză*.

Fiecare mișcare e studiată în vederea unui rezultat precis, fiecare grupă musculară e pusă în acțiune, sistematic, la comanda unui profesor competent, care joacă așa zicând — cu mușchii elevelor ca pe clapele unui piano, le dezvoaltă cu combinații armonice.

Se poate și pentru educația atletică, acest gen de gimnastică e fără valoare, însă din punct de vedere medical, ea are o valoare covârșitoare; și noi urmărăm aici numai igiena și gimnastica cea mai potrivită pentru tinerele fete.

Toate pensionatele de fete în Suedia posed sale de gimnastică. Studiile terminate, număratoarele societăți continuă educația fizică. Sunt cursuri de seară unde vin fetele după închiderea atelierelor, magazinelor ca să-și corecteze relele pricinuite de viața seden-

tară. Institutul central din Stockholm, împrumută sălile lui acestei opere, pe care națiunea o consideră de cel mai mare bun și interes pentru viitorul său.

Să nu ponegrim dansul.

După descrierea de sus, observăm însă că gimnastica suedeză fiind sistematică, e mai mult științifică decât să fie prezentată în formă de jocuri. Obiecțiunile acestora răspund însă exercițiilor ritmice de care alt compozitor și-a legat numele.

Bazându-se pe faptul că mișcările unui corp normal se disting prin echilibrul armonic, prin ritm, Dalcroze, a instruit pe elevele sale să-și conducă mișcările urmând ritmul muzicii. Le face să execute mișcări din ce în ce mai complicate, cântând; cea ce adaugă la „gimnastica musculară” gimnastica respiratoare, și e un dragălaș spectacol când vezi aceste fete cum își acompaniază gesturile cu cântece simple, delicioase.

De aici nu este decât un pas până la dans, acest sport plăcut, armonios, estetic, moderat și atât de fermecător care face bine și fericire atât tinere fete, și care dacă se face în condiții igienice e un sport și sănătos și amuzant.

La dansul saloanelor, se mai adaugă dansul de atitudine, dansul mic care dă elevelor dnei Izadore Duncan, atâtă forță, grație, eleganță și mlădie.

ideal pe care România și poporul românesc l-a dat întotdeauna italienilor în lupta contra politicii de ingenunchiare a guvernului unguresc.

Impotriva școalelor, impotriva celor cari afirmă drepturile naționalităților latine ce nu vor să dispară, a zis dl prof. Francassi, se organizează persecuția cu o intensitate din ce în ce mai mare. Astăzi însă lucrurile se schimbă: România e pe cale de a se emancipa de »protecția» care voia să devină o dominație politică, economică și morală, a Austro-Ungariei. Dați voie dar, ca acestui popor care e sânge din sângele nostru, rasă din rasa noastră, amic al speranțelor noastre, să trimit un frățesc salut de afecțiune!

Discursul profesorului Francassi a fost subliniat cu vii aplauze și la sfârșit oratorul a fost aclamat cu entuziasm, pe când din toate părțile se striga: »Trăiască România! Trăiască Români! din Ungaria! Trăiască unirea surorilor latine!».

Parturunt montes... Ziarul »Schlesische Zeitung» din Breslau comentând rezultatul tratativelor contelui Tisza și recentele ordonanțe ale ministrului Iankovich, ajunge la următoarea concluziune:

Când examinăm mai de-a-proape rezultatele politicii actuale de naționalități a contelui Tisza trebuie să exclamăm: *Parturunt montes, nascitur ridiculus mus.*

Scurt dar cuprinzător!

Politica Rusiei în Balcani.

Vizita Țarului la București.

Din expozeul ministrului Sasonow făcut »cu autorizația Țarului» în ședința de Sâmbătă a Dumei, care poate fi privit ca un răspuns la expozele din ultimul timp ale miniștrilor Berchtold și Iagow, mai trebuie remarcat pasajul care se referă la atitudinea Rusiei față de noua situație creată în Balcani, fiindcă Țarul tuturor Rușilor ține să dea—prin intermediul ministrului său de externe — sfaturi Statelor balcanice: cum să se poarte în viitor, ca pacea dela București să aducă roadele dorite.

Trecând la situaținea din Orient, ministrul Sasonow spune, că are puțin de adăugat la cele arătate în »Cartea Portocalie» și crede necesar să se atingă cu băgare de seamă de răni nu tocmai bine vindecate și pasiuni nepotolite. *Rolul Rusiei este de pacificare, de îndreptare imparțială față de toate Statele balcanice.* Rusia sprijinește pe fiecare cu condiținea evidentă de sinceritate și încredere reciprocă. Ministrul urmărește ca guvernele balcanice vor urmări sarcina or de pacificare în teritoriile nou anexate și vor înțelege că pentru a-și atăsa noile teritorii nu a-jung» să cucerescă un pământ ci tre-

bue să se obție și afecțiunea și încrederea noilor cetățeni. (Voci la stânga. Așa este! Adevărat!) În aceasta constă unica condițione nu numai de pacificare internă, dar și de apropiere reciprocă a Statelor balcanice, necesară în propriul lor interes pentru o propășire pacifică și independentă, pe baza devizel »Balcanii ai balcanicilor» deviză familiară lor.

Elogii pentru România.

Expozeul rostit de ministrul Sasonow a urmat imediat dezbaterea bugetului ministerului de interne. Intre primii oratori a fost contele Bobrinsky care a ținut să salute în Duma noua orientare politică a »fraților noștri de arme și de religie, românii cari au reușit să rupă legăturile străine și să proclame, fără deosebire de partid, precum oratorul a putut să-i observe personal, independența direcțiunii naționale a politicii lor externe».

Azi, a spus contele Bobrinsky, am fost cu toții foarte mulțumiți de a afla prin comunicarea d-lui Sasonow că Țarul Rusiei are de gând să facă o vizită venerabilului rege Carol I.

Oratorul se declară încredințat că exprimă sentimentul întregii Camere spunând că cu o afecțiune simpatică »întregul popor rus va însoți pe suveranul său. (Aplauze la dreapta și la centru).

Contele Bobrinsky apreciază mult meritul diplomației rusești care a știut în momente de o gravitate extremă să distrugă zidul care de 30 de ani despărțea Rusia de România.

Azi România a devenit o solidă garanție a păcii și a independenței Statelor balcanice, ceea ce a fost scopul și străduințele constante ale Rusiei. Prin urmare interesele rusești coincid actualmente cu cele românești. (Aprobări).

Voci de presă.

Asupra apropiatei vizite a Țarului în România ziarul »Die Zeit» face următoarea apreciere:

Rusia având mâinile libere în Asia își îndreaptă întreaga e putere politică în Europa și primul scop pe care-l urmărește e scopul pe care l-a arătat în expozeul ministrului de externe cu privire la relațiile cu România.

Sasonow a anunțat oficial vizita apropiată a Țarului la Regele României. Vizita aceasta e atât de neobișnuită, o apariție atât de excepțională în raporturile tradiționale între curțile mari și mici europene, încât cazul acesta e suficient pentru a ne lămurii asupra intențiilor politice rusești. Greșelile făcute de contele Berchtold față de România, greșeli cari au fost dezbătute în delegațiile noastre și și-au găsit o critică meritată, sunt acum explozate de Rusia.

Data vizitei.

Ziua întrevederii Țarului cu regele Carol încă nu e stabilită. Se crede însă că ea va avea loc spre sfârșitul lunii Iunie.

Telegrame din Berlin anunță că Țarul va fi însoțit de ministrul de ex-

terne Sasonow și va sta o zi în România.

După stiri din București întâlnirea celor doi suverani va avea loc pe jachta Țarului în portul Constanța. Cu acest prilej între miniștrii de externe Sasonow și Porumbaru vor avea loc importante conferințe.

Panica dela Durazzo

Răscoala țărănimei. — Acțiunea diplomatică.

Vulcanul poreclit »Albania independentă și autonomă» este în plină fierbere. Trei zile după arestarea și exilarea lui Essad-pașa, principele Wilhelm, cuprins de panică, a trebuit să se refugieze Sâmbătă pe vasul italian »Mizureta». În aceeași zi seara s'a reînțors, ce-i drept, iarăși în palatul său, faptul însă, că Domnitorul unei țări a trebuit să-și caute scăparea prin fugă, oricum s'ar explica acest act pripit, ne deschide o perspectivă din cele mai sinistre asupra viitorului Albaniei independente.

Astăzi este un fapt incontestabil, că în sânul țărănimei mohamedane din interiorul Albaniei domnește o viie nemulțumire, care a izbucnit deodată cu exilarea lui Essad-pașa. În rapoartele oficiale se spune, că răscoala țărănimei din ținutul Tirana e de caracter agrar, dar a fost exploatată de »agitatorii» panmohamedani din interiorul țării pentru scopuri »politice». Scopurile aceste politice nu sunt însă altceva decât ura latentă a Muhamedanilor față de Domnitorul strein.

Faptul acesta pare a-l confirma astăzi o telegramă din Constantinopol, în care se spune, că ambasadorul Italiei din Constantinopol ar fi adresat Porții o întrebare ce ce atitudine ar lua Poarta, dacă tronul Albaniei l-ar ocupa un principe mohamedan?

În același timp circula vești, că principele Wilhelm se ocupă serios cu gândul de-a renunța la tronul Albaniei.

Nu putem ști intrucât sunt adevărate sau nu aceste versiuni, dar din faptul că populaținea mohamedană a Albaniei a cerut de mult un principe mohamedan pe tronul Albaniei, de altăparte din refugierea atât de pripită a principelui Wilhelm se poate deduce, că de fapt răscoala actuală e expresiunea dorinței a Mohamedanilor indigeni.

Situația principelui este prin urmare foarte critică și ne putem aștepta în fiecare moment la surprinderi noi.

Raportul ministrului Italiei.

»Agenția Ștefan» anunță, că ministrul Italiei la Durazzo a transmis ministrului de

externe San Giuliano următorul raport telegrafic despre evenimentele din Durazzo:

În urma luptei, de Sâmbătă între insurgenții și jandarmerie, comandată de ofițerii olandezi, în care luptă ofițerii au fost făcuți toți prizonieri de insurgenți, cu soldați cu tot, s'a dat ordin de a suspenda focurile bateriilor, cari trăgeau din cetate și lângă drumul spre Tirana.

Pe la 5 și jum, seara au sosit la Durazzo câțiva fundaționari, cari au adus vestea, că un mic număr de naționaliști, cari luaseră arme, au fost împărășiați și că insurgenții înaintează asupra orașului. A mai venit și știrea că o gardă de matisorii catolici de 120 oameni cu doi proși în frunte, au fugit la primul împușcătur. S'a hotărât să se trimeată în grabă în numele principelui pe Mehmed pașa Draga ca parlamentar. Mehmed s'a întors declarând că insurgenții voesc să negocieze numai după sosirea la Mare și că o nouă încercare de tratare era cu nepuțință acum, fiind temere ca insurgenții excitați de focurile de tun și fanatism să nu prade orașul.

M'am străduit, continuă ministrul, ca dispozițiuni să fie luate pentru asigurarea coloniei italiene, fie în localul legațiunii, fie pe vasele italiene.

Puțin în urmă panica a devenit indescribibilă. M'am dus la principe să-i comunic faptul și să-l rog, cu alți membri, să pună în siguranță pe principesa și pe copiii principelui și să retragă apoi compania de debarcare, spre a împiedica incidente foarte grave. Aceasta era necesar și din pricina prezenței matisorilor catolici, care constituia o provocare în ochii musulmanilor. S'a hotărât imbarcarea imediată a matisorilor catolici. Principesa declarând că nu voeste să se despărț de principe, s'a hotărât ca și suveranul să meargă temporar pe bordul vasului »Misurata». Toate aceste operațiuni au fost făcute cu cea mare grabă.

La orele 7 seara, ministrul României și delegații austriac, francez, englez și cu mine ne-am dus într-o întâmplare a parlamentarilor insurgenților. Pe drumul spre Tirana am întâlnit pe un căpitan olandez întovărit de trei insurgenți dezarmați cu drapel alb, care a declarat că a venit în numele insurgenților să spună principelui: 1) că insurgenții vor să trimeată o petiție a lor printr'un delegat, 2) că prizonierii vor fi împușcați toți, dacă până mâine la 8 căpitanul nu se înalpoază cu o scrisoare a suveranului, conținând un răspuns favorabil, 3) că doresc ca armele să nu mai fie nici odată întrebuintate împotriva lor.

Principele a fost sfătuit să meargă imediat la palat unde a primit pe căpitan și a semnat scrisoarea ce i s'a cerut.

Principele a cerut să i se dea din nou o escortă de marinari. Actualmente negociez cu colegul austro-ungar cu privire la această chestiune. Veghez ca să nu se ivească vre-un incident sau conflict în care să fie țărâți și marinarii noștri. Căpitanul trimis cu petiția insurgenților spune, că aceștia sunt peste 3000 și că mai multe alte mii sunt semnalate la mică distanță.

Mișcarea pare a avea un caracter mai ales religios, dar nu este exclus ca bande, ramase credincioase lui Essad pașa să participe pe ascuns la mișcare.

Ori-cum Essad pașa ne având posibilitatea să comunice cu partizanii săi, este cert că mișcarea este pur spontană.

Legatiunea este plină de membri ai colonilor și de câți-va albanezi și diplomați cărora le am oferit ospitalitate.

Pază pretutindeni.

Din Durazzo se telegrafiază că noaptea de Dumineca trecută n'a fost tulburată de nici un incident Principele Wilhelm și soția sa au dormit în palat, care este înconjurat de un detașament de 200 de soldați italieni, comandați de un căpitan al marinei italiene.

De asemenea și legatiunile străine sunt păzite de soldați italieni și austriaci. Cu totul au fost debarcați 600 de soldați de pe vasele de război, cari staționează în port.

Detronare!

Ziarul »Ruskoje Slovo» publică raportul consulului rusesc Petrajew din Durazzo, asupra situației în Albania, prin care își exprimă părerea că Albania nu este pregătită pentru independență.

Mișcarea revoluționară este îndreptată contra principelui Wilhelm, care este urât pentru faptul că este creștin.

Revoluționarii mohamedani amenință că în caz de nevoie îl vor detrona cu forța.

Acțiunea diplomatică.

Actualmente decurge între Puterile mari un schimb de note privitor la formarea unei trupe internaționale în Durazzo. Se spune că cererea aceasta a adresat-o însuși principelui Wilhelm Puterilor mari, declarând că fără a avea la dispoziție această trupă nu-i în stare să se mențină pe tronul Albaniei și să garanteze ordinea în interiorul țării.

Serbările din Chișineu.

Români basarabeni și Țarul.

Din Iași ni se comunică: Se știe că în zilele de 16 și 17 Mai vor avea loc la Chișinău mari serbări organizate cu prilejul inaugurării monumentului Țarului Alexandru al II-lea.

La aceste serbări urma să asiste și Țarul Nicolae, în care scop s'au făcut toate pregătirile necesare.

În ultimul timp însă, autoritățile din Chișinău, au fost înștiințate că vizita Țarului a fost amânată.

Țarul Nicolae al Rusiei, care se află actualmente cu Familia imperială la Livadia, va veni la Chișinău prin Odessa.

Autoritățile militare și polițienești din Basarabia au luat în vedere vizita apropiată a Țarului întinse și riguroase măsuri de pază. Țarul Nicolae va sta la Chișinău 3 zile.

Cu ocazia acestei vizite, Țarul va primi în audiență și o delegație a fruntașilor români din Basarabia care va mulțumi M. Sale pentru înalta sollicitudine ce

Sporturile simple sunt cele mai bune.

Să ajungem la sportul propriu zis, din care e-l mai ușor dar nu cel mai puțin folositor e »marșul». Azi se batează »foting». Acesta aduce cu sine plăcerile preambulării la aer curat și la care se adaug distracțiile ce te oferă »escursia» și plăcerile ce le guști traversând ținuturi și peisaje romantice, pitorești. Acestui sport simplu i se reproșează pe nedrept că dezvoată numai o parte din mușchii corpului.

Dolăris însă remarcă că e cursio-niștil și alergătorii de profesune, au în general corpul foarte proporțonat și nici un exercițiu nu e superior marșului, care pune în mișcare mușchii picioarelor, brațelor, plămânil și exercită favorabil asupra circulațiunii sângelui, instruind și mintea, oțelind energia, încântând ochiul, făcând o școală intuitivă de geografie, arheologie, cunoștința de locuri, oameni și datini, cunoștințe ce nu le poți câștiga așa practic și convingător, cetind cărți și romane senzaționale.

Nu putem îndestul sfatul fetele noastre să facă excursii pedestre. Nu sfatul exercițiilor violente, ostentive nici fuga nici saltul. Aceste sunt forme exagerate ale marșului. Excursiile pe munți turismul principal sunt excitante binefăcătoare asupra organismului și spiritului.

Lângă marș și excursii urmează sportul inotatului, sport plăcut și ales, folositor și din toate punctele favorabil educației fe omului. Inotatul reali-

sează idealul de gimnastică favorabilă pentru sănătatea fetelor. O dovedesc aceste toate mișcările inotatului. Presiunea apei distribue opintirea pe toate regiunile corpului, dezvoltând armonios toate fibrele și toți mușchii. Mișcările de întindere sunt atât de favorabile pentru menținerea elasticității musculare. Respirarea și circulația sunt mai intensive în activitate ca la foting; inotatul oferă avantajul de-a a sigura poziție orizontală, echilibrul și stabilitatea în toate părțile corpului, iar apa rece e un oțelitor nelutrecut de nervi.

Recomandăm fetelor slabe, exercițiul vâslatului sau »rowing» căci sfortarea de-a trage și împinge vâsla, influențează binefăcător asupra bicepsului, umerilor, peptului, spatelui și totalității mușchilor. Ce influență binefăcătoare are asupra dezvoltării aparatului respirator cred că e de prisos să mai amintesc. Inotătoarele ca și vâslasele sunt azi la modă, au cluburi și societăți numeroase, aranjează întreceri și au ajuns unele și la celebritate.

Aceste sporturi le putem numi sporturi simple sau naturale căci sunt cunoscute de când e lumea și înainte de a ajunge sporturile s'au învățat din necesitate.

Amazoane și cicliste.

Călăritul și ciclismul nu sunt favorabil menționate de igienisti. E multă eleganță într-o ședere grațioasă pe cal, călăritul oferă o poziție plină de cochetărie dar acest sport oferă mai

multe inconveniente decât plăceri. Ești expusă la călărit chiar pe terenuri plane la accidente, dar în general luat reacțiile mișcărilor fiind prea violente, repezi, neregulate și neașteptate deplasezi statornic echilibrul organelor interne.

Răbăutul suportă ușor loviturile, salturile, zguduiriile brutale neașteptate, nu însă și amazoana a căreia flintă e mai delicată. Izvorul multor infermități se o caute femeile în zguduiriile călăritului.

Ciclismul nu oferă atâtea primejdii, dar nici nu se bucură de părerea favorabilă — a igienistilor. Ciclismul a fost adoptat de publicul feminin cu entuziasm, dar azi entuziasmul a scăzut. E folositor câtă vreme face plăcere, dar să se evite oboseala și viteza. Ciclisteie au picioare de oțel. Azi însă bicicleta a trecut pe teren practic, ca un vehicul pentru excursii și curse urgente.

Jocul Tennis.

Dintre jocurile sportive, locul de frunte l'a câștigat azi »lawn tennis», un joc incomparabil care în vreme scurtă a detronat toate celelalte jocuri. Unii învinuiesc că acest joc dezvoată numai pe jumătate trupul și brațul drept. Cât de nedreaptă e această învinuire ca să te convingi de contrarul a-junge să contemplezi grația și flexibilitatea jucătorilor, variația mișcărilor, diversitatea pozițiilor. Singur tennisul reușește să înfăptuiască exerciții unei sănătoase și plăcute gimnastici. El pune

în mișcare unul după altul toate fibrele musculare. Grație varietăților neașteptate, incidentelor de joc, tennisul reclamă încordarea atențiunii, agerește spiritul observării, ochiul, dezvoată individualitatea, hotărârea, energia și inițiativa.

Linște urmează după violență, stimulează creerul și mușchii, îndreaptă coloana vertebrală, mărește circumferența toracică cu 4—5 cm. în câteva luni, dezvoată prezența de spirit, și constituie în primul rând un exercițiu respirator de prima ordine.

În același grup, se clasează și »scrima». O școală de energie, de inițiativă, care activează respirația și întărește organismul într'un mod binefăcător.

Sportul nu e lux.

Greșește cel care afirmă că sportul ar fi lux, sportul e compatibil cu toate clasele și situațiile sociale. Precum datorăm intelctului cu hrană sufletească și educație culturală, așa datorăm corpului educație fizică. Să rezervăm zilnic, câteva minute și exercițiilor gimnastice.

Ca încheiere vlu aminti un gen prețios de exerciții care nu e nici estetic, dar nici la modă, și multora li se va părea interesant și curios, însă care îl poate practica oricine, rezultate îmbucurătoare: munca casnică, menajera, sau gospodărească. După profesorul universitar american Sargent, acest gen de sport e cel mai bun și practic. Citez cuvintele sale:

»Vreți un sport rațional igienic,

care dă brațelor rotunzime, corpului forță și mlađiere spiritului vesel, sângelui căldură, feței și buzelor roșală și organismului întreg sănătate și frumusețe? Apucați-vă de lucru casnic. Pentru de a Vă întări mușchii picioarelor urcați scări și trepte. A munci ridicând cele două brațe, produce efecte miraculoase asupra bustului. Pentru de a da umerilor rotunzime și mlađiere ridicați gâtul și capul. Dacă frământați aluat veți avea sân învolit și brațe de-o rotunzime și țărnie invidială, iar a spăla o oară haine echivalează cu c săpă-mână de tennis. Iată deci munca fizică a menajului vine în ajutorul sănătății și frumuseții. Loke zice: Gimnastica lungeste tinereța, iar noi adaugem: munca lungeste viciata.»

Avem lipsă de bărbați chipeși cu umeri lași și brațe vigouroase, suflete viteze, neînfricate; și de femei robuste, frumoase prin sănătate, energie și inimă căci numai aceștia dau viestare sănătoase și puternice și numai aceștia fac neamul puternic, temut și tare.

Azi când schampionii sunt sârbă-toriți, aclamați și se face cult de mândrie națională din ei, să nu rămănem noi cei mai din urmă. Ne trebuie: viteji și eroi.

Să muncim cu răvnă și dragostă. Să exercsam sporturile și să inaugurăm o epocă de muncă serioasă, conștientă și statornică.

o are pentru românii din acest ținut și pentru autorizația ce s'a dat, de a se recunoaște în școlile și bisericile din Basarabia, limba română.

Lovituri și atacuri.

În un timp relativ scurt, abia în o lună de zile viața publică a Românilor din Ungaria a fost sguđuită de câteva evenimente grave, puse la cale în parte de guvernul nostru și de curentele șoviniste. Sunt lovituri și atacuri, îndreptate contra noastră cu scopul de-a ne intimida și a ne compromite politicește în fața factorilor normativi ai monarhiei, a ne prezenta lumii ca un popor neastâmpărat, rebel, în patriotismul și fidelitatea căruia nu poți avea încredere. Așa cer interesele clasei dominante de azi din Ungaria și noi avem datorința a urmări cu atențiune toate momentele acestei porniri condamnabile pusă la cale contra noastră.

Inceputul atacurilor mai nouă s'a făcut cu procesul din Sătmar. Au fost condamnați Români din Mofittin pentru-că s'au opus autorităților publice și le-au împedat a-și îndeplini misiunea, cu care au fost încredințați. În felul acesta s'a motivat procesul și osândele, dar în esență tribunalul a voit să statueze un exemplu pentru toți aceia, cari vor ataca în viitor episcopia de Hajdudorog, cari vor încerca a i se opune. Să știe toți Valahii, dar în special aceia, cari sunt anexați în ne dreptul la noua organizare bisericească, că noua episcopie ungurească e „nolli me tangere“, e sacrosanctă...

Pe când se desbătea procesul din Sătmar, s'a făcut încercarea odioasă a lui Tisza de-a compromite în privința politică pe unul din cei mai valoroși conducători ai noștri și prin aceasta a prezenta în o lumină dubie comitetul și partidul nostru național. E cunoscutul caz, când contele Tisza a acuzat în plenum camerei pe dl. Dr. Alexandru Vaida-Voevod, cu rusofilia. Dar Tisza a sfectit-o și a rămas blamat. Procedul său și dovada sa a fost atât de subredă, încât dl. Dr. Vaida a eșit curat din noroiul acuzei. Și nouă ne-a rămas cel mult o creștătură în răvașul suferințelor noastre, care ne va arăta întotdeauna până unde pot să meargă fața de noi chiar și unii miniștri, uitându-și de demnitatea poziției lor...

A urmat apoi eliminarea celor doi tineri români de la universitatea din Cluj, pentru o depeșă adresată unei reuniuni culturale. Constatăm, că e prea aspră pedeapsa, luând în considerare faptul, că tinerimea maghiară a adresat asemenea depeșe la adunări politice, a făcut demonstrații politice și nu i s'a mișcat nici un fir de păr în cap.

Un capitol ciudat al atacurilor și provocărilor la adresa noastră a fost rolul de agent provocator a lui Mangra, la București. Întreprinderea nenorocită a călugăr s'a sfârșit cu un eșec total rușinos nu pentru Mangra, care înafară de aceasta e compromis și ca Român și ca politician, ci e rușinat pentru „stăpânul“, care a aranjat acest joc frivol, pentru stăpânul — Tisza.

Au venit apoi în șir zilele aceste chestiunea stindardului din Blaj și adunarea tinerimei maghiare din Budapesta. Am dat informații exacte despre ambele. Ce se ține de stindardul din Blaj, lucrul principal e să se afle acela, care a arborat acest insigniu. Să se știe, ce scop a urmărit cu acest fapt. Dar se va afla? Dacă făptuitorul a fost un strein, un agent-provocator, cu greu i se va da de urmă. Avem dovadă un caz analog chiar din Blaj. S'au aflat oare atentatorii, cari au sdrobit peatra-monument de pe Câmpul-libertății? Au sosit seara cu trenul, și-au isprăvit lucrul și le-a perit urma. Nu știm, dar se poate repeți acest caz.

Tinerii universitari maghiari văzând toate aceste, n'a voit să se lase mai pe jos decât părinții și fra-

ții lor. Au decis să dea și ei o lovitură colegilor lor, tinerimei naționaliste.

Dar dacă contelui Tisza nu i-au succes planurile, tinerimea maghiară „patriotică“ a rămas și mai blamată. Și vorba să fie de tinerime! Abia s'au întrunit 100—150. de tineri, din miile de studenți de la diferitele școli superioare din Budapesta. Au rămas izolați și de tinerimea serioasă, și de deputații opoziționali, cum la asemenea demonstrații anterioare nu s'a întâmpat nici când.

Din un raport primit ulterior dela corespondentul nostru aflăm, că motivul acestei atitudini a tinerimei maghiare e faptul, că ea înclină spre *partidul radical*, care e pe calea înfrinării, și acesta nu propagă ura între cetățenii de diferite limbi ai patriei, ci pacea și buna înțelegere.

N'au fost la întrunire nici deputații opoziționali. Cauza ar fi, — așa se vorbește în Budapesta — că opoziția, văzând că guvernul și-a dat silința a căștiga pe Români, nu voiește să supere naționalitățile — în vederea alegerilor de deputați pentru camera. Mai știți, poate să existe astfel de idei, cari însă în felul acesta nu se pot realiza.

Fie ori cum, tinerimea maghiară demonstrantă a rămas pe jos cu planurile ei șoviniste și propovăduitoare de ură.

Aceste sunt cele mai nouă lovituri și atacuri, cari rănesc adânc sentimentul național al poporului român! Înainte numai! (sm.)

Talaat-bey la București.

Relațiunile turco-române.

Unul dintre cei mai distinși bărbați de stat ai Turciei, ministrul de interne Talaat-bey, este de două zile oaspele capitalei române. Intimpinat cu aceleași simpatii cu cari au fost întâmpinați zilele trecute reprezentanții studențimei și profesorimeii otomane, ministrul Talaat-bey, care a avut adeseori contact cu bărbații de stat ai României, va găsi, fără îndoială, în capitala țării românești terenul prielnic și inimi deschise pentru misiunea oficială, care l-a adus în țara românească.

Organul oficial „Viitorul“ publică din acest prilej următorul articol, în care se apreciază importanța întrevăderii ministrului Talaat-bey cu bărbații de stat ai României:

Voci de presă.

„Alătura de Enver-bey, colegul său de războiu, de care îl leagă și o prietenie personală, Talaat-bey este una din figurile cele mai proeminente ale Turciei de azi. Spirit energic și organizator, Talaat-bey e un factor hotărâtor al regimului tânăr-turc care urmărește, cu metodă și perseverență reorganizarea imperiului otoman pe baze moderne.

Prezența în mijlocul nostru a eminentului om de Stat otoman o primim ca o mărturie de prietenie și ca o cheazăie a bunelor raporturi dintre România și Imperiul turc.

Amândouă aceste State au interese comune atât în ce privește situația lor în Răsăritul Europei, cât și sub raportul economic.

O Turcie reorganizată cu prestigiu, este o puternică garanție a unei dezvoltări normale în Orientul european unde valorile patimelor recente nu s'au potolit încă.

O Turcie bine condusă, așa cum e îndrumată astăzi, constituie și pentru România un factor de liniște și de progres neîntrerupt. Mai ales având în vedere interesele noastre economice, dorim ca străduințele conducătorilor de azi ai Turciei să fie încununete cu succes. Bine administrată, îndrumată spre o bună stare generală, Turcia constituie un prețios debușeu pentru produsele noastre agricole și industriale. Toată expansiunea noastră economică tinde în mod firesc și în primul rând spre posesiunile, încă vaste ale imperiului otoman.

Și în ce privește regimul strămtorilor, interesele noastre sunt legate de cele ale Turciei. Dardanelele sunt singura poartă de eșire a exportului nostru pe mare și e evident că trăind în bune raporturi cu imperiul otoman, avem o garanție mai mult, că expan-

siunea noastră economică nu va fi turburată.

Toate aceste chestiuni vor fi desigur desbătute de Talaat-bey cu conducătorii Statului român.

Eminentul bărbat de stat otoman găsește în România nu numai o primire prietenească, ci și o înțelegere deplină a tuturor chestiunilor, cari leagă poporul român de poporul turc.

Ziarul „Minerva“ apreciază într'un lung articol misiunea lui Talaat-bey la București, care împreună cu ministrul de războiu Enver-bey și cu ministrul marinei Djemal sunt meșterii, cari clădesc azi pe ruinele vechei Turcii o Turcie nouă. „Minerva“ este de părere, că pe lângă interesele de ordin economic, Talaat-bey, care este un hotărât partizan al unei înțelegeri turco-române-bulgare, va căuta cu prilejul vizitei sale la București, să sondeze și în privința aceasta terenul.

ȘTIRI.

— 13 Mai 1914.

Scrisul românesc — agitația împotriva statului. Îndrăzneala orbească a șovinismului ungurec nu mai cunoaște margini. În capitala statului ungar s-a descoperit un nou caz de agitație care tinde la distrugerea unității naționale maghiare. Advocatul român din Budapesta, d-l Dr. Virgil Ciacian a fost tras în cercetare disciplinară de către baroul advocațional, pentru îngrozitoarea crimă că... hârtiile ce le folosea în corespondența cu clienții români purtau inscripția românească:

„Dr. Virgil Ciacian, avocat, Budapesta“.

Atât și nimic mai mult! E înșă de ajuns ca în țara ungurească să fi acuzat ca agitator. Căci aceasta e toată crima, pentru care procurorul baroul i advocațional din Budapesta s'a văzut și lit să formuleze următorul act de acuză:

„Onorat juriu disciplinar! Dr. Virgil Ciacian, avocat în Budapesta întrebunțează în corespondența sa astfel de hârtie, care poartă următoarea inscripție: „Dr. Virgil Ciacian, Avocat Budapesta“, — după cum dovedește aci alăturata-i scrisoare privată. O astfel de demonstrație evidentă împotriva unității naționale a statului maghiar, și a caracterului maghiar al capitalei, nu se potrivește cu felul de a găndi al advocației maghiare și nici cu jurământul advocațional, cu care jurăm credință țării ungurești și constituției sale. Din acest motiv fac arătare disciplinară împotriva doctorului Virgil Ciacian, avocat în Budapesta și cer să binevoieți a-l invita să-și justifice procederea.“

Acestei acuze, — document al vremii în care contele Tisza aduce pace între naționalități, — i-a dat d-l Ciacian — după cum suntem informați — un răspuns demn, arătând juriului disciplinar, că și alți advocați întrebunțează, în corespondența lor, hârtie cu inscripții în diferite limbi: română, germană, ungurească, și că dacă a jurat pe lege țării, el a jurat în același timp și pe lege de naționalitate, care garantează Românilor dreptul de a se folosi de limba românească.

Știri din România. A. S. R. principele Carol a părăsit alături României, reîntorcându-se la Berlin.

Alaltaeri a sosit în București, venind din Sofia, o misiune militară japoneză sub conducerea d-nului general Tanaka. În Bulgaria această misiune a vizitat instalațiunile militare și terenul unde s-au dat luptele mai mari din războiul balcanic. În București va vizita de asemenea instalațiunile militare.

Alaltaeri s-a deschis la Ateneu, expoziția oficială a artiștilor în viață (Salonul oficial). Pe lângă artiștii cari expuneau până acum, la această expoziție și-a făcut intrarea în viața artistică un număr însemnat de tineri de talent. Lucrările expuse, în număr destul de mare, prezintă o valoare intrădevăr artistică.

Un fapt îmbucurător se anunță din Ploesti: În urma stăruințelor d-lui prefect I. Dumitrescu-Agraru, ajutat de autoritățile civile și bisericesti, în comuna Valea Călugărească s-a săvârșit alaltaeri cununia a 61 perechi de tineri din diferitele comine ale județului, cari până acum trăiau în corcubinaji. Cununia făcută de vicarul mitropoliei arhierul Teofil Ploesteanu asistat de mai mulți preoți, a fost o adevărată sărbătoare, la care a asistat un număr public. De nună au servit d-nii Const. și Eliza Bolintineanu, la o parte din ei, iar în general la toți d-l prefect I. Dumitrescu-Agraru și flica sa, d-ra Rica Agraru. După celebrarea cununilor P. S. S. arhierul Teofil a lădat, printr-o frumoasă cuvântare, inițiativa d-lui prefect Agraru, iar la urmă întreaga asis-

tență cu nuntași și persoanele oficiale s-au fotografiat în fața bisericii.

Congresul învățătorilor români din Bucovina. În timp ce la noi se fac pregătiri pentru convocarea unui congres — cel dintâi! — al învățătorimeii; din Bucovina primim îmbucurătoarea veste că învățătorii români de acolo își vor ține în sărbătorile Rusaliilor primul lor congres, la Suceava. Pregătirile ce se fac și interesul ce se arată față de acest congres, promit a da acestui eveniment timbrul de cea mai frumoasă manifestare culturală a învățătorimeii române din Bucovina. La congres va lua parte și d-l Dr. Onisifor Ghibu din Sibiu iar din țară va participa d-l Inv. An. D. Culea, un fruntaș al învățătorimii din regat, împreună cu mai mulți reprezentanți ai învățătorimii din Ardeal și România, cât și d-nii profesori univ. Dr. Sextil Pușcariu și Dr. I. Nistor vor ține câte o conferință referitoare la învățământul primar.

Eliminarea studenților clujeni a avut un viu ehou în țara românească. Preotul N. Vasilescu, directorul și proprietarul „Pensionului de băieți din Ploesti (Calea Câmpinei 53) publică în ziarul din București o scrisoare deschisă, în care declară, că dânsul stă la dispoziția celor doi studenți eliminați, cari pot să-și trimită imediat adresele pe numele dânsului, căci — continuă însuflețit preot — „le voi procura îndată mijloacele de existență și posibilitatea de a nu-și întrerupe studiile universitare. Aceasta o fac ca o slabă mângăere și încurajare. Să vie sănătoși în mijlocul nostru, căci România are destule locuri libere pentru fi ei, cari...“

— În punctele acestea îmbrăcăm cu vintele de însuflețire ale preotului din Regatul liber, pentru cari în vocabularul libertăților din Ungaria nu există termini...

Concurs de porturi naționale. Liga Culturală, Secția Craiova, în dorința de a vedea cât mai bine introdus și înrădăcinat portul nostru național la satele din ținutul Olteniei, port care a început să dispară, înlocuit fiind cu stofele streine, urâte și nedurabile, a hotărât să țină în ziua de 1 Iunie 1914, în orașul Craiova, un concurs de porturi naționale, la care să ia parte toate amatoarele și toți amatorii acestui frumos și original port românesc. La acest concurs mai sunt rugate a lua parte toate secțiunile Ligii Culturale din Oltenia, cu membrii săi și cu cât mai multe persoane concurențe cu cele mai frumoase și bine lucrate costume naționale. Cele mai frumoase și alee costume lucrate de însași concurențele, în motive curat naționale, se vor premia, stabilindu-se în același timp în fiecare regiune și județ, care ar fi portul național cel mai frumos.

A dispărut cu aeroplanul. Publicul londonez e îngrijorat de soarta aviatorului Hamel, care Duminecă dimineața pornise cu aeroplanul peste Canalul Manceei. De atunci nu se mai știe nimic despre dânsul. Se crede că a fost luat de furtună și dus în Marea Nordului. Două hidroplane, cari au plecat din Dover, pentru căutarea aviatorului dispărut, au căzut în largul mării; aviatorii au fost însă salvați pe niște torpiloare cari se aflau în apropiere. Amiralitatea a trimis un vas de război pentru căutarea lui Hamel.

Invingătorii concursului de șah din Petersburg. Se anunță din Petersburg, că la concursul internațional de șah, care a avut loc zilele acestea în capitala Rusiei, a luat premiul prim germanul Lasker, cu 13 partide și jumătate, al doilea premiul l-a luat Casablanca cu 13 partide, al treilea rusul Alechin cu 10 partide, iar al patrulea premiul l-a luat germanul Tarrasch cu 8 partide și jumătate.

În șor peste Atlantic. Aviatorul englez Hammel a comunicat — după cum se anunță din Londra — ziarului „Pall Mall Gazette“ că dânsul face pregătiri pentru a trece Oceanul Atlantic, cu aeroplanul. Zborul acesta îl va face în cursul lunii August.

Expedițiune polară, rusă. Pe la mijlocul lunii viitoare va pleca din Vladivostok o expedițiune nord-polară, sub conducerea căpitanului rus Vilkicky, care va face drumul spre pol cu 2 vapoare și un hidroplan. Despre itinerarul lui nu se știe decât că va trece prin strămtorrea Behring, spre apele arctice. Scopul expedițiunii va fi cercetarea a lăncimii mării și observări meteorologice la polul nordic.

vin Brașov și Tara-Bârsei.

Cunoscutul pilot Ziegler va aranja Dumineca viitoare un mare zbor în Brașov. Amănunte în nr-ii viitoare.

Chestia înfrinării unei uzini electrice în Brașov a intrat într'un nou stadiu Poimâne se încep în Brașov consfătuirile verbale ale comisiunilor și ale societăților de întreprindere, convocate de primarul Schnell. Rezultatul acestor consfătuiri va fi comunicat apoi

în timpul cel mai scurt unei adunări generale a orașului.

In vederea congresului femeilor rom. din Ungaria, ce se va ține în Sibiu, la Sărb. Rusaliilor, rugăm pe toate damele române din Brașov, care vor să ia parte la aceste serbări, să se anunțe la subsemnata președintă până la termenul de 16/29 Maiu, pentru ca la rândul său să se poată anunța Reuniunii din Sibiu oaspeții brașovenii. Brașov 7 Maiu 1914. — Maria B. Baiulescu.

Comisiunea orașului Brașov pentru stabilirea dării directe își începe mâine în 27 l. c. n. la 8 ore dim. lucrările în sala cea mare a școlii. Măne vin la rând: dulgherii, curățitorii de forești, măsarii, aurarii și ceasornicarii.

Muzică la promenada de jos mâne dela orele 3¹/₂—5.

Curse de automobile. Măne după amiază începând dela orele 3 sosește în Brașov un grup mai mare de excursioniști automobiliști și vor poposi în fața școlii reale de pe bulevardul Rudolf. Pentru a evita incidente se interzice circulațiunea trăsurilor prin strada Fântanei, iar publicul privitor e rugat să se posteze pe promenadă.

Concerte în grădina Restaurantului „Coroană“ Martie în 27 și Jo în 28 Mai seara va concerta în caz de timp favorabil Capela orășenească în grădina frumoasă a Restaurantului „Coroană“. Bucătărie excelentă, serviciu cu atențiune. Inceputul 8 ore seara, intrarea liberă. În amândouă seriile după 10 ore se continuă concertul în Cafenea. — 1—1.

In ajunul congresului Uniunii Femeilor române.

Sibiu 22 Mai n.

Uniunea Femeilor Române din Ungaria își va ține congresul din estan în Sibiu cu următorul program:

I. În 7 Iunie st. n. a. c. întâmplarea la gară a Comitetului Uniunii prin Comitetul Reuniunii Femeilor Române din Sibiu.

II. În 8 Iunie st. n. a. c.: a) Participarea la serviciul divin. b) După serviciul divin se dăna primă a congresului în sala festivă a Asociației. c) La ora 1 masă comună în restaurantul dela Hotel Boulevard. d) După amiază vizitarea expoziției ce se va aranja la Școala Industrială a Reuniunii Femeilor Române din Sibiu. e) Seara Concert.

III. În 9 Iunie st. n. a. c. a) Înainte de amiază se dăna a doua a congresului tot în sala festivă a Asociației, la ora 10. b) La ora 1 masă în restaurantul Boulevard, oferită Comitetului Uniunii și reprezentantelor reuniunilor surorii. c) După amiază vizitarea muzeului Asociației. d) Seara reprezentațiune teatrală.

IV. În 10 Iunie st. n. a. c. escursiuni la Săliște, Rășinari și Călimănești. Ducerea în îndeplinire a acestui program este încredințată unor comisiuni speciale: a) o comisiune pentru reorganizarea participanților la Congres; b) o comisiune pentru aranjarea concertului și a reprezentațiunii teatrale; c) o comisiune pentru aranjarea mesei comune; și în fine d) o comisiune pentru aranjarea excursiunilor.

Programul concertului și al reprezentațiunii teatrale se va publica la timp. Toate scrisorile, cari se referă la încuviertare, pentru bilete de concert și teatru, la masa comună și la escursiuni, să se adreseze Dlui Dr. Ilie Beu în Sibiu, Piața mare Nr. 22, cel mai târziu până în 5 Iunie st. n. a. c.

Maria Cosma m. p. Dr. Beu m. p.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Mai. Pester Lloyd publică un comunicat (!?) al partidului național român în care se reduce „răscoala“ dela Blaj la adevărata ei valoare. Se mai spune că D-l I. Maniu a protestat la ministrul de interne contra procedurii brutale al gendarmilor cerând darea lor în judecată.

Durazzo 26 Mai. Între prizonierii făcuți de răscoalați și apoi liberați a fost și atașatul militar român principele Sturza. În localitatea Seika s'au început tratativele între șefii răscoalaților și membrii comisiunii internaționale. Pentru moment luptele au încetat, încheindu-se un armistițiu.

Poșta Redacțiunii.

Ioan Hațiegan protopop, Cojocna; Apelui s-a publicat — prescurtat — în nrul 99 al starului.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Brar-ice & Comp Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgin-român (Oláhszentgyörgy, Beszterce-Naszód megye) cu apele minerale „HEBE“.

La poalele munților nordici ai Transilvaniei, în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiu român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE“.

Apa „HEBE“, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuințează ca cură de bent cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la hiperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, bilare și de rinichi, emeroide, la hemoragie și catare de mitră.

Ca băi (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, parametritice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se descid la 15 Mai st n.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor. la zi, în hotelurile și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Sept. atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratalui public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis. Parc și alei (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi caide de clasa I. K 1-20, de clasa II. 1 cor.

Calea ferată are stațiune în loc, unde în orice timp stau trăsuri comode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco.

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt în întregime în proprietatea „HEBE“.

Băile și apele minerale sunt în întregime în proprietatea „HEBE“.

...? DE UNDE?...
SĂ NE PROCURĂM HAINELE
PENTRU PRIMĂVARĂ ȘI VARĂ?
Numei
Dela firma românească
GEORGE SZÓCS
în magazinul de croitorie modernă de bărbați
dați comanda în
Brașov, Strada Mihail Weisz Nr. 10
(în casele proprii) (dacă doriți a vă îmbrăca elegant și ieftin
La mine în prăvălie se găsesc stofele cele
mai bune de lână engleză și fabricate
în țară și cea mai mare parte din acestea
pot vinde sub prețul original.
bina voștri mandă de probă
la mine, uzând de toate
avantajele sus zise
și văzându-vă cu plăcere
Cu stimă.
GEORGE SZÓCS
croitor civil și militar.

„TRANSYLVANIA“

bancă g. m. de asigurare, Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de

Asigurări pe viață

în condițiunile cele mai favorabile.

Pentru preoți și învățători români gr.-or. dela școlile
confesionale avantajate deosebite.

Special de remarcat sunt combinațiunile următoare.

Asigurări mixte cu restituirea inte-
reselor de 3% garantată. Asigurări de pensuni simple și
combinat cu asigur. unui capital

Asigurări simple și mixte cu parti-
cipare la câștig de 40%. Asigurări mixte cu plățirea necon-
diționat de 2-ori a capitalului

Asigurări de foc

deosebite foarte ieftine.

Dela existența „Transylvaniei“ s'au plătit din partea ei:

Capitale asigurate pe viață	Cor.	5,7558,58-27
Pagube de foc	"	5,635,328-12
Sumele asigurate pe viață erau cu fi- nea anulului 1913	"	12,067,702-
Asigurări de foc	"	144,436,366-
Capital de fondare și rezerve	"	2,696,458-

Informații și prospecte se dau gratuit prin direcțiune în Sibiu
prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, și Cluj
cum și prin toți agenții din comane.

Agentura principală pentru Brașov se află la d-l
H. Herman, Strada Porții Nr. 51.

Persoane versate în achiziții cu cerouri bune de cunoștință se
primesc în condiții favorabile la serviciul institutului.

Avem onoarea a aduce la cunoștință, că am ajuns în posesiunea

Isvorului Béla

apă minerală
dătătoare de sănătate, care și de aci
înainte o vincem sub firma

Frații FLEISCHER. Târgul boilor Nr. 3.

Cu vânzarea am început din 15 Ianuarie după acelaș sistem ca până acuma. 10 sticle trimise acasă costă
10 bani sticla. Comandele date înainte de prânz se execută după prânz în aceeași zi. Comandele se pot
face prin telefon (Nr. 318) sau în prăvălia noastră strada Vămei Nr. 23. Atragem atențiunea, că mani-
pulara apei minerale urmează cu mare îngrijire, sub controla severă a d-lui Ludwig Schuster. Trimiți
țerea se face punctual de firma Frații Fleischer. Reclamațiuni eventuale ne rugăm a adre-
sa adresa arendașului sau conducătorului depozitului. Rugându-ne a ne sprijini întreprinderea noastră
semnăm cu toată stăma

Frații Fleischer,
Depozit, Brașov.

Ludwig Schuster,
arendaș, Zizin.

Atelier dentistic special cl. I. de Viena.

CAROL BERNWIESER

Atelier dentistic, ecplalist în Coroane și poduri de aur etc.

Oraș. pezi dela 9-12 și 3-6 oare. Duminica și sărbătorile dela 9-12 oare a. m.

BRAȘOV, Strada Castelului 46. | Lângă Hotel Continental.

Georg Barthelmie

Mehanic.

Brașov, Strada Porții 41. Colțul Stradiei Sf. Ioan.

Afacere specială cu mașini de scris, secotit, dictat,
cusut. Aparate Electrice: Lampe de buzunar, Gramophone,
Place, Ace, Bande colorate, Hârtie, utensili etc.

Atelier mehanic fin. Telefon 380

Școală de scris cu mașina.

Philipp Haas & Fii

BRAȘOV, Strada Porții Nr. 60

recomandă depositul bogat asertat cu:

Covoare, Stofe de mobilă, Coperte, Perdele,
Plapome, Acoperământ de trăsuri, Rogojini,
etc. etc.

Cu prețuri de fabrică.

BUDAPSET. 63 Filiale. VIENA.

4-50

Din partea vicecomitetului comitatului Brassó.

Provocare la concurență!

La magistratul orașului liber
regesci Brassó este de ocupat lo-
cul de al doilea veterinar în
abatoriu.

Cei ce doresc a petiționa după
acest loc au să-si prezenteze ru-
gările — timbrate cu timbru de
o coroană până la 13 Iunie a. c.
st. n.

Cererile intrate după termin
nu vor fi luate în considerare.

Prezentarea în persoană la
primaru este bine văzută.

Leașa fundamentală anuală:
2400 cor. bani de cartel 800 cor;
5 adause de câte 100 cor. din
cinci cinci ani, afară de acestea
urcarea de 2 ori tot din 4 în 4 ani
cu câte 2 sute cor. ane anual, care
însă se micșorează cu câte 200
cor. din 4 în 4 ani.

Cualificație recerută o prescrie
sub 117 al articolului de lege VII
din 1888. Se pretinde mai departe
ca petentul să cunoască limba
maghiară și germană și înscris și
cu graiu viu, iar cea română numai
în graiu viu.

Alesul se spune statutului or-
ganic orașenesc.

Brașov în 16 Mai 1914.

August Jekelius.

vicecomite.

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de băcănă Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentu
meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pom-
poase și mai simple cu prețuri ieftine.

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid
hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a cosciugelor de lemn, de metal
și imitațiuni de metal și de lemn dețejar.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu
cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre
proprii cu 2 și cu 4 cal, precum și un car funebru vânat
pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau
asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon interurb. 406.

E. Tutsek.

Bărbați slabi de statură sau bătrâni!

Nu disperați!

L'am descoperit! Apa-
ratul meu „H“ înlătură
imediat slăbiciunea
voastră bărbătească
(impotența neurasteri-
că) Nici un remediu
intern, nici un medica-
ment! Cereti prospectul
meu, adăugând la scri-
soarea d.-v. 40 fleri în mărci postale. Ad-
dresa: „NOVA MECHANICA 183“ Postfach
40 - Budapest - Hauptpost.

soarea d.-v. 40 fleri în mărci postale. Ad-
dresa: „NOVA MECHANICA 183“ Postfach
40 - Budapest - Hauptpost.

Anunțuri

primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MERODATE.